

Majesteete Gånkan håaleme rihpestimmesne dehtie 7. saemiedigkeste rihkeden 15.b. 2013

Manne Saemiedigkiem buerie bæteme healsohtem akten vyörtogs barkose jñh vaajtelem dihte tjuara gaagnine sjidtedh saemien almetjidie jñh mijjen eatnamasse.

Saemiedigkie akte vihkeles hammoedæjja mijjen tjåenghkies siebriedahkeste. Sov barkoen tjirrh Saemiedigkie lea viehkiehtamme guktie saemien kultuvre, giele jñh siebriedahkejielede aktem nænnoesåbpoe jñh jearsoesåbpoe sijjiem åådtjeme.

Saemiedigkien akte gaajh vihkeles siebriedahkeråålla. Dihte akte vihkeles govlesadtemeguejmie gosse staateles åejvieladtjh sijjen saemiepolitihkem evtiedieh.

Rååresjimmievuekiej tjirrh dle dihte govlesadteme Saemiedigkien jñh åejvieladtji gaskem aktem öörneldihkie hammoem åådtjeme, jñh jijnjh departemeenth Saemiedigkine jaabnan govlesedtieh. Naemhtie Saemiedigkie jñh åejvieladtjh ektesne berkies juktie hijven raeries gaavnedh dejtie bætijen aekien haestiemidie. Daate vihkeles juktie gorredidh dihte saemien giele govloe, jñh gorredidh åejvieladtjh dam bööremes våaromem utnieh goh gåarede sijjen sjæjsalimmide.

Naemhtie aaj voengesne. Saemien gielen reeremedajve lea sjidteminie. Dajve lea læssanamme orre tjïeltigujmie, mejgujmie Saemiedigkie laavenjostoe-latjkoeh dorjeme. Laavenjostoe-latjkoeh aktem vihkeles råållam utnieh juktie hoksedh voenges jñh regijovnaale åejvieladtjh sijjen saemien årroejdie sjiehteledtieh.

Siebriedahke jorkeseminie, aaj aalkoealmetjidie. Daan biejjien jijnjh saemieh staarine jñh stuerebe söökes sijjine årroeh. Dovne fiereguhten saemien gaavhtan jñh saemien gielese jñh kultuvre lea vihkeles mijjies dam evtiedimmiem itjmieslaakan vaeltebe. Hijven saemienlierehtimmie skuvlesne lea vihkeles – mejtie dihte Karasjohkesne jallh Bergenisnie. Aaj vihkeles

tjåangkoesijjeh gååvnesieh gusnie dah saemieh maehtieh sijjen gielem jïh sijjen kultuvrem evtiedidh.

Tromsøsne aktem laavenjostoelatjkoem buektiehtamme Saemiedigkien jïh Tromsøn tjielten gaskem mij hijven mierietsiehkies sjihteladta dejtie saemien årroejidie Tromsøsne. Manne daajram Saemiedigkie aaj jeatjah staaretjïeltigujmie govlesadta mejtie gåarede laavenjostoelatjkoeh darjodh.

Daajroe voerkesvoetem jïh goerkesem lissehte.

Jïjnjh mytah saemiej bijre annje jielieminie, jïh åtnasuvvieh buelije digkiedimmine saemiej reaktaj bijre.

Gosse dihte saemien giele lea stïeresne siebriedahken digkiedimmesne, dle dihte mytide heerrede, dam siejhme daajroem saemien tsiehkies bijre lissehte jïh hijven govlesadtemasse sjihteladta. Saemiedigkie, kirrieh mah læstoem utnieh veeljemasse Saemiedigkesne jïh siebrieh, leah viehkietamme guktie dihte saemien giele tjerkebelaakan govlelge byögkeles digkiedimmesne.

Aaj vihkeles saemien tjiehpiedæjjah jïh kultuvrebarkijh garmerdidh dan vihkeles barkoen åvteste maaam darjoeh juktie saemien identiteetem nænnoestehtedh.

Dah mijjem viehkietieh åehpies sjïdtedh dejnie bielie mijjen kultuvreste, jïh guktie mijjeh garmeres sjædta destie.

Saemien filme, musihke jïh jeatjah lahtestimmievuekies leah vihkeles dårjoe juktie voerkesvoetem jïh goerkesem saemien kultuvrese lissiehtidh.

Dah gielh aaj akte vihkeles bielie mijjen tjåenghkies kultuvreaerpeste.

Jïh dah saemien gielh leah vihkeles kultuvreguedtijh.

Jïjnjh saemieh annje guedtieh dam maajsoem ihke dah eah leah åådtjeme sijjen ietniengielem lieredh maanabaelien. Dan åvteste vihkeles sjihteladtedh ihke dah mah sijhtieh sijjen gielem lieredh dam åadtjoeh.

Sjollehke dihte saemien gielegoerehtimmie jaepeste 2012 vuesehte dihte jealajimmiebarkoe lea nuhteligs.

Dah åejvieladtjh tjïertestieh jealajimmie dejstie saemien gielijste edtjeh hijven mierietsiehkies åadtjodh. Daate dorjesåvva gaskem jeatjah dejnie vijriesåbpoe barkojne råajvarimmijste Dahkoesoejkesjisnie saemien gielide.

Men ij sån jealajimmiem buektehth ajve nænnoestimmiejgumie oktebisnie. Jijnjh iedtjeladth, akten guhkies jieleden tjïrrh, leah jijnjem dorjeme juktie dejtie saemien gielide nænnoestehtedh – jïh dej barkoe lea gaajh vihkeles. Gosse ahkedh jienebh noerh åarjelsaemien jïh julevsaaemien nuhtjeh, dle dihte håhkoem vadta bætijen aajkan aaj daejtie gielide.

Laavenjostoe dej jeatjah noerhtelaantigumie jïh Russlaantine lea vihkeles juktie aktem jearsoes bætijem aejkien gorredidh dejtie bætije boelvide saemijste.

Dan tseegkeme laavenjostoen tjïrrh gaskem saemieministerh jïh saemiedigkiepresidenth Nöörjesne, Sveerjesne jïh Såevmesne, libie hijven dååjrehtimmieh vitneme.

Saemiedigkie viehkehteminie aalkoealmetjegyhtjelassh biejjieöörnegasse biejedh Arktiske raerien jïh Barentselaavenjostoen tjïrrh.

Aaj gaskenasjovnaale sijjesne Saemiedigkie aktem stoerre barkoem dorje juktie aalkoealmetji reaktah nænnoestehtedh.

Mijjeh stoerre veanhtadimmieh utnebe Saemiedigkien barkose dej minngebi njieljie jaepiej. Dijjen leah jijnjh vihkeles laavenjassh dijjen uvte. Manne leajhtedem Saemiedigkie sæjhta sov barkoeh darjodh dan bööretjommesasse saemien åålmegasse.

Manne Jupmelem birrem Saemiedigkien barkoen bueriesjugniedidh jïh bæjhkohte daej baakoejgumie dihte 7. Saemiedigkie lea rihpestamme.